

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 7. VII aastakäik

1. aprillil 1932

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	” 1.50
Välismaale . . .	” 5.00
Poolaastas . . .	” 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk.	kr. 40.00
1/2 ”	” 22.00
1/4 ”	” 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Mida tuleb mõista kõlvatu võistluse all. Kuidas määrati Kaubandus-tööstuskodas Viljandi maksukomiteede liikmeid. Nõupidamine Kaubandus-tööstuskodas siseturu tervendamiseks. Tallinna börsikomitee 60-aastane. Kaubandus-tööstuskodas teateid. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välsbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Mida tuleb mõista kõlvatu võistluse all.

Esimese poolaasta bilanss Eesti kohta.

Kõlvatute võistlustoimingute vastu võitlemiseks ärialal on meil vastava seadusega pandud alus 1. septembrist 1931. a. Olgu kõigepealt tähendatud, et seadus kõlvatu võistluse vastu võitlemiseks oma ulatuses pakub kaitset eeskätt ebaausate toimingute vastu ärilise läbikäimise alal. Allpool veidi kõne all oleva seaduse nõudeist ja meie äriühingute suhtumisest nendele, samuti vaateid ja arusaamisi heade st k o m m e t e s t.

Kõik nõudmisasjad heade kommete vastu eksimises alluvad harilikule kohtule harilikus korras, kusjuures seaduse § 36 näeb ühtlasi ette, et poolte nõusolekul ja soovil võib Kaubandus-tööstuskoda või selle osakonnad korraldada lepitustoimetuse nende vahel. Huvitaval viisil ongi koja ja selle osakondade juures asutatud lepituskomisjonide tegevus seni olnud õige elav ja näitab alataasa juurekasvu. Osa ärimehi leiab, et seadus jätab neile liig vähe vabadust ärilise tegevuse arendamisel, teised aga kaebavad, et isegi ammoodatut seadusega on võimatu ohjeldada kõlvatut omavahelist võistlust.

Milles siis seisab heade kommetega vastollu sattumine?

Eeskätt konkureerivate firmade tegevus:

Jäme müügihindade rikkumine, kauba ülejääkide realiseerimine alla ettekirjutatud hindu, isegi konkursi korral, äri reklaamlehtede levi-

tamine võistleja äriettevõtte ees, võistleja reklaami ärakasutamine oma huvides, võõra kauba hinnakirja äratrükkimine enda tarvis, boikott, kui see boikoteeritava olemasoluga seotud, ostjaskonna avalik sissemeelitamine uulitsailt, võistleja mahategemine, tööjõu ärameelitamine, oma kauba varustamine võõra kaubamärgiga, ostjaskonna sissemeelitamine väljapandud hindadega, missugused kuuluvad ainult praakkauba kohta, võõrasse ärisaladustesse hiilimine, äripersonaali meelitamine ärilepingu rikkumisele ja ärisaladuste avaldamisele, meelituskauba väljapanek, missugune aga ei ole müüdiv, lumepalli-süsteemi korraldamine, müügihinna väljapanek, kusjuures ostu korral eritingimused üles seatakse, iga 25-es, 50-s, 75-s jne. ostja saab ühe kingi, iga 100. ostja saab ülikonna päris muidu, koonduste asutamine selleks, et selle liikmete vahel toimetada kauba väljaloomise, rahamärkide juurelisamine teatud arvule tulitikutoosidele või suitsukarpidele, kaubamüük sääraselt, et igaüks kümnest ostjast 1/10 kauba hinnast kuu jooksul sisse maksab ja kaup kuu lõpul ühele välja loositakse, tasuta võitude väljajagamine mõnedele kundedest, et ostjaskonda suurendada, jne.

Edasi, heade kommete vastu patustamine tuleb esile konkureerivate firmade reklaami alal. Seadus näeb ette, et kui keegi avalikult andis

või levitas oma või teise isiku ettevõtte kohta ebaõiget teadet kaupade omaduse, valmistusviisi, hinna kalkulatsioonide, muretsemisviisi, äri vanuse või suuruse, müügi põhjuste, tagavarade suuruse jne. kohta, mis hariliku tähelepanelikkuse juures võib tekitada eriti soodsa pakkumise mulje, siis võiakse talt nõuda, et ta loobuks avaldamast või levitamast seda teadet. Avalik teadaanne, kui niisuguse kohta on üles seatud nõue, et ta oleks avaldatud laiemal ringkonnal tarvis. Mõõduandev selleks, kas avalik teadaanne on eksiteele viiv, oleks publiku arvamine küsimuse kohta, kusjuures loetakse isegi küllaldaseks seda, kui osagi publikust on viidud eksiteele. Olgu tähendatud, et oma kohalt ja teatud mõttes õiged andmed võib õige olukorra tunnustamise (varjamise) puhul ja sihiga lugeda ebaõiglasteks. Näide: äriettevõtte teatab, et ta müüb kaupa alla oma hinna, kusjuures jätab mainimata, et müüdav kaup on sisse ostetud juba 10 aasta eest.

On keeldud reklaamida äriettevõtet:

Maailmakuulsaks kaubamajaks, kui see kaubamaja ei oma ärisidemeid rea võõrriikidega ja kui sel pole osakondi mitmes suurlinnas; kaubamajaks, kui äri ei kujuta endast suurettevõtet; spetsiaaläriks, kui ettevõttes kõne all olevat kaupa ei ole eriti külluses ja täielikus valikus; suurmüügiäriks (en-gros-äriks), kui ei müüda eranditult jällemüüjaile; pangamajaks, kui ta ainult rahalaenamistega tegeleb; tsentraaliks, kui ta tegeleb ainukese ettevõtetena; Gubeneri kübaräriks, kui ta ei ole peetav Gubeneri kübaravabriku poolt; Pariisi või Helsingi kaubamajaks, kui ta ei ole Pariisis või Helsingis asuva kaubamaja osakond; Tallinna importhaubamajaks, kui ta asub sisemaal, näiteks Tartus; lombardiks, kui ta ei tegele kantud kaubaartiklite alal; üldkasulikuks ettevõtteks, kui ta on rajatud tulutoovusele; asjatundlikuks äriks, kui seal ei leidu ühtki asjatundjat; juhtivaks kaubamajaks, kui ta ei ületa teisi sellelaadilisi ärisid kauba kvantumilt ja kvaliteedilt jne.

Keeldud on kauba sisaldavuse ebaõige märkimine, nagu:

Kunstiidi siidiks; siidkummimantliks, kui riie ei ole puhtast siidist; linaseks pesuks, kui pesu on puuvillane või puuvillase koega; ševroonahaks, kui ei ole kitsenanast; patenteeritud kaubaks, kui kaubal on olemas ainult mustrikaitse; mõõdu järgi tehtuks, kui on valmistatud vabrikus, ehkki mõõdu järgi; käsitööks, kui on valmistatud masinate abil; tärpentiinseebiks, kui ei sisalda õli ja lehelisi; mudelmantliks, kui on laagritöö; mineraalveeks, kui on kaevuvesi segatult kunstliku süsihappega, jne.

Keeldud on kauba hinna kalkulatsioonide suhtes reklaamida:

Kaubamüüki välispool võistlust seisvate hindadega, kui mujal müüakse samasuguste või hoopis odavamate hindadega. Samal põhjusel oleks keeldud reklaamida: võistlemata odavalt; ennekuulmatute hindadega; kõige odavam kauplus; odavam kui kuskil mujal; siin ostate kõige odavamalt; müük kahjuga, kui aga tööpooldest kahju ei saada; müük alla sisseostuhinda, kui see lõue ei vasta; kõmulised hinnad, kui nähtavat hinnaalandust ei ole olemas; müük omahinnaga, kui ei ole ära tähendatud, mis omahinna all mõeldakse; müük en-gros-hinnaga, kui hind ei vasta vabriku bruttohinnale; hinnaalandusega — 75%, kus 75 on trükitud õige rasvaselt ja „kuni“ asemel „—“; müük taksihindadega, kui ametlikku takseerimist pole olnud; müük ainult kindlate hindadega, kui allakauplemine on võimalik; 10% hinnaalandust, kui see hinnaalandus kas tervelt või osalt müügihinnale varem juure arvatud.

Ebaaus on reklaamtrükkiga viia eksitusse, näiteks: VÄLJAPANEKUIST oleneb äri läbiMÜÜK jne.

Samuti viiakse eksitusse üldtuntud ja tunnustatud markidega, kui tõeliselt on tegemist järeleaimamisega, näiteks: Baicrs, kongak, madeira, pain normal, Tallinna kilud jne.

Mis puutub väljamüükidesse, siis on nad meil Eestis lubatud 15. jaan. kuni 1. veebruarini ja 15. aug. kuni 1. septembrini. Pealeselle on äridele võimaldatud korraldada väljamüüke ainult linnavalitsuse loaga, kusjuures säärase väljamüügi põhjuseks võib olla: äri lõpetamine, teatud kaubaliigi lõpetamine, osakonna likvideerimine, äriruumide ümberehitamine, äripidaja surm, tule- ja veekahju jne. Väljamüügiks ei anna põhjust: rahapuudus, ruumide puudus j. m. s. Olgu tähendatud, et väljamüügi tarvis pole lubatud kaupa muretseda ette, samuti pole see ka lubatav väljamüügi kestusel.

Keeldud on tarvitada teadaandeid, mis sisaldavad endis varjatud kujul väljamüüke, näiteks: äriruumide ümberehituse tõttu odav müük; moost läinud kauba müük; müün veel alandatud hindadega, kuni jätkub tagavara; ruumipuuduse tõttu odav müük; tagavarade lõpetamiseks müün odavalt jne.

Kui meil jälgida heade kommete täitmise asja kaubanduse alal, siis nähtub, et siin patustatakse igal sammul lubatud, heade kommete vastu, mis oma enamikus on tingitud küll teadmatusest. Enne pühi võis näha kaunis sagedasti plakateid järgmiste pealkirjadega: mitte väljamüük, vaid odav sisseostukoht; portselaankauba-nädal; äri ülekolimise tõttu odav kaubamüük; kõige odavam

sisseostukoht pühiks jne. Kuulutustes võis jälgida sääraseid kurioosumeid nagu (aadress) uuelt avatud riideäri müüv kaup endise tolliga...; kõige vanem ja suurem puusärgiäri (aastailt üks uemaist ja suuruselt keskpärane); vajadus raha, seepärast müün kaup eriti odavasti; elu odavamaks; 862 kaubaartiklit alla omahinna; müük, kuni jätkub tagavara; enne 8 kr., nüüd 6 kr.; linnavalitsuse loaga korraldatakse väljamüüke manufaktuurkaupade lõpetamiseks, kuid väljamüügi kriiskavad plakatid ja kuulutused seatakse ka pudukauba väljapanekuile; väljamüügi ajal uuendatakse tagavarasid jne.

Ka firma nimetus tuleb ette seaduse rikkumisi, näiteks firma nimetuseks on „Solid“, kuid äripidaja nimi puudub, tarvitatakse firma nimetusena „Maison de Paris“, Helsingi riidekauplus, Riia seemneviljakauplus; samuti nimetavad endid keskpärased ärid kaubamajaks jne.

Jääb loota, et äripidajad edaspidi ise heade, lubatud kommete täitmisest ärialal rohkem kinni peavad, kuna vastasel korral oleks seaduses ettenähtud karmide abinõude tarvitusele võtmine ausate äripidajate ja ostjaskonna kasuks mõõdapäasmatu.

O. L.

Kuidas määrati Kaubandus-tööstuskojas Viljandi maksukomiteede liikmeid.

Ajalohes „Uus Eesti“ nr. 11 — 1932. a. ilmus kirjutus pealkirja all „Kaubandus-tööstuskoja ebamäärane tegevus. Miks Viljandi väikekaupmehed ei saanud endile kohta ärimaksukomitees“. Selles kirjutuses kujutatakse küsimust säärasena nagu oleks K.-t.-k. ühe Viljandi poolt soovitatud kandidaadid maksukomiteest jätnud välja seepärast, „et ta liiga palju arvustavat ega pooldavat Kaub.-tööstuskoja bürokraatlikku tegevust“.

Meie ei taha „Uus Eestiga“ astuda poleemikasse, kuid asja tõelise seisukorra selgituseks olgu ette toodud järgmist:

Kirjaga 7. jaanuarist s. a. nr. 17710 pöördus K.-t.-koda Viljandi Kaupmeeste Ühisuse poole ettepanekuga teatada kandidaate kaupmeeste poolt äri- ja tulumaksukomitee liikmete kohtadele. Samas kirjas paluti Viljandi kaupmeeste ühingut, et ta kandidaatide ülesseadmisel astuks ühendusse ka teise kohalike kaupmeeste organisatsiooniga. Lõpuks oli koja kirjas tähendatud, et koja juhatus võtab esitatud kandidaadid kaalumisele, kuna lõplik nimetamine on tema õigus.

Viljandi Kaupmeeste Ühisus seadis kandidaatideks: ärimaksukomitee liikmete kohtadele hrad Voldemar Kivistiku ja August Liias'e, asemike kohtadele hrad Martin Nurki ja Jaan Lints'i, tulumaksukomitee liikmeks hra Harald Vohrmanni ja asemikuks hra August Liivi.

Viljandi Väikekaupmeeste Selts kirjaga 22. jaanuarist s. a. teatas need kandidaadid, keda tema pidas soovitavaks esitada. Need kandidaadid läksid lahku Viljandi Kaupmeeste Ühisuse kandidaatidest, ainult hra A. Liias ja hra A. Liiv olid mõlemas nimekirjas ühtviisi nimetatud.

Töösturid olid aga koguni kõrvale jäetud, kuid neil oli sama õigus esinduse peale äri- ja tulumaksukomiteedes nagu kaupmeestelgi.

K.-t.-kojas korraldatud nõupidamisel, millest osa võtsid koja II, III ja V sektsiooni bürood, tuldi otsusele, et äri- ja tulumaksukomiteedes nii töösturid kui ka kaupmehed peaksid olema esindatud ühevääriliselt.

Samal ühisel nõupidamisel lepidi sektsioonide vahel järgmiselt kokku: Ette panna ärimaksukomitee liikmeks Viljandis kaupmees Martin Nurk ja tööstur Jaan Polikarpus, asemikeks väikekaupmees August Liias ja tööstur Alfred Käärik; tulumaksukomitee liikmeks väikekaupmees August Tupits ja asemikuks kaupmees Harald Vohrmann.

Need sektsioonide büroode poolt ülesseatud kandidaadid kinnitati K.-t.-koja juhatusel poolt.

Seejuures võtsid sektsioonide bürood ja koja juhatus arvesse, et liikmed või nende asemikud oleksid võimalikult jaotatud koja sektsioonidesse kuuluvuse järgi; samuti võeti arvesse kandidaatide kogemusi ja vilumust, erapooletust ja asjatundmist maksustamise ala-, kuna kõik teised motiivid (isiklik sümpaatia või antipaatia) jäeti täiesti kõrvale. Ühtlasi püüti nimetamise juures võimalust mööda anda eesõigus kaupmeeste organisatsioonide poolt soovitud kandidaatidele. Kui aga mõned kaupmeeste või töösturite organisatsioonide kandidaadid ei läinud läbi, siis oli selleks kõigiti kaaluvaid põhjusi.

Seepärast on täiesti aluseta teha etteheiteid kojale, nagu oleks mõni kandidaat seepärast jäetud kõrvale, et see koja tegevust arvustavat. Kojal ei ole esiteks teada, kes või kudas ja millisel viisil keegi tema tegevust on arvustanud; teiseks loeb ta iga asjaliku arvustuse ainult soovitavaks. Kahtlustavad ja põhjendamatud etteheited ta tõrjub aga kindlasti tagasi.

Nõupidamine Kaubandus-tööstuskojas siseturu tervendamiseks.

Üleriiklik kaupmeeste seltside keskliit on mitmel puhul (muuseas ka möödunud aastal ärapeetud üleriiklikul kaupmeeste kongressil) kõne alla võtnud suur- ja väikemüügihindade reguleerimise küsimuse kodumaa tekstiiltööstuse alal. Keskliit on Kaubandus-tööstuskojale esitanud rea põhilauseid, millede läbiarutamiseks ja selgitamiseks koda otsustas korraldada nõupidamisi kaupmeeste ja tekstiiltööstuse üksikute harude esindajate vahel.

Nii oli nõupidamisel 14. märtsil s. a. harutsel hindade reguleerimise küsimus trikootööstuse alal, millisest nõupidamisest võtsid osa kõik kodumaa tähtsamad trikootööstused ja ka keskliidu esindajad-kaupmehed.

Läbirääkimiste aluseks võeti keskliidu seisukoht, et — „suurtööstuslikud ettevõtted peaksid oma tooteid siseturul levitama vaid kaubanduslike ettevõtete kaudu. Neil olgu keeldud müüa oma kaupu tarvitajale ilma kaupmehe vahetalitusest. Ka ei peaks tööstused selleks otstarbeks pidama harukauplusi, olgu omaenda või selleks etteseadud isikute nimel. Selle põhimõtte kohaselt, arvab keskliit, peaks suurtööstus loobuma oma toodete müügist soodustatud hindadega ametnikele nii riigi- ja omavalitsus- kui ka eraasutis.“

Nõupidamisel selgus aga, et kodumaa trikootööstuse alal tehastel ei ole sääraseid kauplusi ja selles küsimuses keskliidu seisukohad, mis ülemaal tsiteeritud, ei riiva trikootööstureid. Keskliidu esindajad oma poolt juhtisid tähelepanu asjaolule, et üksikud kaupmehed, kes trikookaupu müüvad, on samal ajal aktsionäärid ka tehases, mis neile võimaldab saada tehasest kaupu soodsamail tingimusil ja neid müüa odavamalt hinnaga kui teised. Läbirääkimistel selgub, et seda siiski ei sünni ja vabrikust saavad kaupmehed kauba kõik ühesuguse hinnaga.

Mis puutub müüki otseteel tarvitajale, siis seletasid selle kohta töösturid, et niisugust müüki ei ole ega saagi olla, sest vabrik ei saa müüa kaupa alla teatud suurmüügiüksuse, näiteks pudukaupu alla tosina ja riiet alla kanga. Müüakse kaupa peamiselt en-gros-ärile, ainult linnades asuvaile suuremaile detail-äriledele müüakse ka otseteel vabrikust, kuna vähemaile detail-äriledele, eriti aga maal asuvaile, otseteed üldse ei müüda, olgugi et sääraseid kaupmehed tihti pöörduvad otseteed vabriku poole. Kuidas aga engrossistid oma kaupu levitavad, kas detailistide kaudu või

mõnel teisel teel, selle kohta vabrikud ei saa teha ettekirjutusi.

Keskliidu esindajad avaldasid kartust, et vabrikud võimaldavad oma töölistele omandada suuremal hulgal vabriku tooteid vabrikuhinnaga ja seega neid müüa edasi alla kaupluste hindade.

Tööstuste esindajad aga väidavad, et vabrikus on maksev kord, mille järgi töölistele võimaldatakse saada pudukaupu ainult sellisel määral, mis ei ületa hariliku tööinimese normaalset tarvitust. Riideid töölistel üldse ei saa, kuna vabrik ometi ei hakka kanga otsast tükki ära lõikama, et müüa seda töölistele.

Keskliit nõuab, et kui tööstused, kel ka harukauplusi, neid ei saa viibimata likvideerida, siis peaks neis kaupluses maksma selline kaupade müügi kord, et kindlasti on eraldatud suurmüügi-hinnad kaupmeestele ja väikemüügi-hinnad tarvitajale. Need suurtööstuse harukauplused ei tohiks milgi tingimusel olla võistlejaks kaupmeeste teiste erinevate müügihindade alusel.

Töösturite poolt seletatakse, et koosolekul esindatud tööstusist on ainult ühel ettevõttel oma detailkauplus, milline on loodud rohkem tellimiste vastuvõtukohaks kui kaupluseks. Mis puutub seal maksvaisse detailhindadesse, siis on need harilikult ikka kõrgemad kui teistes kauplustes samade artiklite eest.

Igal tingimusel nõuavad kaupmehed, et suurtööstuse suurmüügi hinnakirjad olgu koostatud selliselt, et nad võimaldaksid kaupmeestele katta oma kulud kaupade edasimüügil.

Selle küsimuse kohta tähendavad töösturid, et suurimad süüdlased hindade rikkumises on just kaupmehed ise. On olnud mitu juhtumit, kus vabrik on olnud sunnitud loobuma edaspidisest müügist teatud kaupmeestele, sest et need kauba müügihinna viisid mõttetuseni alla, näiteks sukapaari normaalhinna 75 sendilt 63 sendile.

Väidetakse, et kaupmehed ise ei taha teenida. Kui neile võimaldada ka 30% teenistust, siis nad lähevad kohe alla 20% peale, sealt varsti 15% peale ja alla seda. Vabrikul ei ole igakord võimalik selliseid hinnarikkujaid kindlaks teha ja nende vastu tarvitusele võtta surveabinõusid, kuigi vabrikul selleks ei puudu tahe. Sest vabrikul on üsna selge, et sääraseid hinnarikkujaid on suuremalt jaolt pankrotikandidaadid, kes muuseas ka vabrikule toovad suuremaid kahjusid.

Edasi võetakse kaupmeeste poolt kõne alla küsimus selle kohta, kas tuleks sõlmida leping,

millega suurtööstuslikud ettevõtted kohustuvad pidama kinni ülaltoodud tingimustest, mille rikkumise korral võetakse tarvitusele vastavad sanktsioonid.

Töösturid ei poolda seda, rõhutades veel kord, et eelmistest seletustest peaks küllaldaselt nähtuma, et vabrikud on alati talitanud korrektselt ja et ei ole põhjust oletada, et nad tulevikus sellisest viisist loobuksid. Ja kes peaksid siin olema lepinguosalisel ja millised võivad olla sanktsioonid? Kes saab takistada uute ettevõtete tekkimist, kui need ei taha teada ühestki lepingust ega sanktsioonist? Trikoo alal ongi juba tekkinud rida väikeettevõtteid ja neid võib iga aeg veelgi tekkida. Palju teisiti ei ole kunstiidi alal.

Seepärast ükski leping ega sanktsioon ei tabaks seda sihti, mis selle mõtte algatajail on seisnud silme ees.

Et suurtööstuse toodangu edasimüüja domavahel ei rikuks hindu, siis arvavad kaupmehed, et tuleks nendegi vahel sõlmida lepinguid, millede samuti on ette nähtud sanktsioonid lepingust üleastumise puhul. Kuid see punkt puudutab kaupmeeste omavaheliste suhete korraldamist, mis tööstureid ei huvita, seepärast jäetakse selle punkti arutamine päevakorrast välja.

Samasuguseid nõupidamisi kaupmeeste ja töösturite vahel tahetakse jätkata ka tekstiiltööstuse teiste alade kohta.

Tallinna börsikomitee 60-aastane.

Tallinna Börsiseltsi tegevuse alused ja kombeõiguse registreerimine.

Tallinna börsikomitee sündik Ilmar Tannebaum.

Kaubanduse alal tegutsevad isikud koondusid juba vanast ajast peale oma alale vastavasse ühinguisse. Varajasel keskajal näeme sääraseid organisatsioone Lääne-Euroopas ja hiljem ka meil gildide nime all tegutsemas.

Tallinna Suur Gild on asutatud 1320. a. Tema liikmeiks olid kaupmehed ja literaadid. Kanuti ehk Väikese Gildi liikmeiks — käsitöölised. Liikmed allusid kindlaile reeglitele, neil olid oma seisuslikud aumõisted ja kombat ja kindel korporatiivne kord. Nende kindlate organisatsioonide läbi eraldusid linna kodanikud linna lihtelanikest. Gildide liikmete nimekirja võeti ainult üles kodanikud, kodanikuõigused andis aga linna magistrat.

Tallinna linnavalitsuse tähtsaimaiks organideks olid enne vene linnade omavalitsuse seaduse 1877. a. maksmahakkamist Baltimaade kohta: 1) magistrat ja 2) kodanike kogukond, millesse kuulusid Suur ja Väike (Kanuti) Gild. Magistrat oli linnavalitsus, kuid ka gildidel oli osa linna valitsemisel, mis oli põhjendatud kombeõigusele. Seisuste kaotamise seadus 9. juunist 1920. a. hävitas 600 aastat kestnud gildide juriidilise aluse.

Tallinna majanduspoliitikas omas juhtiva tähtsuse linnamagistraadi juures olev kaubanduskomisjon (Handelskommission). Kuni uue vene linnakorralduseni olid meil kahesugused bürgermeisterid: justitsbürgermeister ja kommertsbürgermeister, kusjuures kommertsbürgermeister

riks, s. o. kaubanduskomisjoni esimeheks, pidi olema Suure Gildi vanem (Ältermann). Kõnesoleva komisjoni ülesandeks oli linna üldmajanduselu juhtimine, sadama korraldus ja arendamine. Kaupadelt võttis komisjon linna heaks oma makse. Nii täitis tol korral osalt börsikomitee ülesandeid kaubanduskomisjon, kellest börsiselts välja võrsuski.

Raudteeühenduse loomine Peterburi ja Tallinna vahel tõi Tallinna linnale ja sadamale uut elu. Tallinna kaubanduse ja tööstuse arenemiseks olid nüüd teed rajatud ja vastavais ringkonnis tekkis mõte rajada oma huvide kaitseks uus asutus. Nii esineski 1869. a. kaubanduskomisjoni esimees Vilhelm Mayer Tallinna linnanõukogus ettepanekuga asutada börsiselts Tallinnas. See ettepanek võeti ühel häälel vastu.

Põhikirja kinnitamine oli raskustega seotud. Läbirääkimised kestsid üle kahe aasta ja alles 17. märtsil 1872. a. tuli keisri poolt kinnitus.

Täidesaatvaks organiks on börsikomitee. Kuni Eesti ajani koosnes börsikomitee viiest liikmest ja kolmest kandidaadist. Need valiti börsiseltsi poolt oma liikmete hulgast kolme aasta peale. Kandidaadid või õigemini substituudid asendavad börsikomitee liikmeid nende puudumise korral või viimaste tagasiastumise puhul. Käesoleval ajal on börsikomitees 11 liiget ja 3 kandidaati.

Börsikomitee ülesandeks on edendada kaubandust, eriti aga Tallinna suurkaubandust,

ja kaitsta tema huve. Börsikomitee on kohustatud iga vähemalt kolme firma poolt kirjalikult esitatud ettepaneku, mille sisuks on kaubanduse või laevanduse huvide kaitse, võtma harutusele. Kui ettepanekud on läbiviidavad, võtab börsikomitee nende täideviimiseks abinõud tarvitusele; vastasel korral antakse ettepaneku tegijaile tagasilükkamise põhjused kirjalikult teada.

Tallinna börsimaaklerite arvu määrab kindlaks börsiseltsi peakoosolek. Maaklerite ametisse võtmise ja lahtilaskmise kord määratakse erilise instruksiooni läbi, mis rahaministri poolt on kinnitatud. Börsi enda kohta määrab põhikiri järgmist: Tallinna börs on vastastikku läbikäimise ja kõigi kaubanduses ja tööstuses ettetulevate äritehingute sõlmimise kui ka selleks tarviliste teadete saamise keseks.

Neil alustel rajati Tallinna börs. Sealjuures peame vahet tegema börsi kui niisuguse sõna otsekoheses mõttes ja börsiseltsi resp. börsikomitee tegevuse vahel. Kui me räägime börsist, näit. „börsikursid tõusid“ jne., siis räägime börsist sõna otsekoheses mõttes. Börsi mõistega ühenduses on ka loomulikult selle juhtiva orgaani, börsiseltsi ja börsikomitee, tegevus. See tegevus ei ole piirunud seni aga mitte ainult börsi koosolekuil korra eest valvamisega, vaid nagu põhikirjas tähendatud, kuulub siia ka hoopis laialisemaid ülesandeid, nagu kõigi kaub. ja tööstusse puutuvate küsimuste harutamine, nende edendamine j. m.

Börsiselts ja börsikomitee olid 1872. a. loodud kõigepealt selleks, et kaupmeeskond moodustaks teatava korporatsiooni, mille kaudu võis teatavaid soodustusi saada, et teiste sadamatega edukalt konkureerida. Tööstus oli tol ajal sootuks lapsekingades.

Peab tähendama, et uus asutus omandas varsti suure tähtsuse. Iga vähimagi Tallinna kaub. tööstuse ja laevasõitu puutuva küsimuse korral tuli börsikomiteel oma arvamine avaldada ja ta oli mõnikord ainukeseks kompetentseks asutuseks ja otsustajaks. Börsikomitee esindajad kutsuti kaub. sead. j. t. määruste põhjal mitmesugustesse riigiasutustesse kaub. ja tööstusse puutuvais küsimustes nõuandjaks. Oma 60-aastase elukäigu kestes on börsikomiteel rohkesti olnud juhuseid Tallinna ja kogu Eesti kaubanduse ja tööstuse kaitseks ja edendamiseks astuda samme.

Eriti suurt osa on Tallinna börsikomitee oma olemasolu 60 aasta jooksul etendanud kaubanduskomitee registreerimise alal. Selle tegevuse eriline tähtsus olenes vene kaubandusseaduse eraõiguslike normide iganemisest. Selle seaduse

aluseks on Napoléon'i Code de Commerce a. 1808. Eriti naiivsed on mõningad määrused merikaubandusõiguse alalt, nii on näit. § 447 põhjal avarii korral kapten kohustatud esimesena oma laeva masti raiuma maha. Selliste määruste olemasolu vene kaubandusseaduses pole põhjustanud mitte juhus, vaid endiste kultuurolukordade iseärasused.

Õnneks on sel ülivanal seadusel Eestis vaid subsidaarne mõju. Esimesel kohal seisid erilised kaubandusõiguse allikad: kombeõigus ja Balti eraseadus. Kuna aga viimases leidub vaid õige vähe kaubandusõiguslike norme, siis tuli — praktiliselt võttes — esimesele kohale kaubanduskomme. Need kombesid leidsid oma avalduse Tallinna börsikomitee üsantsides, mida ka vene tsiviilkohtupidamise seadus igati tunnustas (art. 1805 lisa, mis puudutab kaubandusajade kohtupidamiskorda). Täiesti vananenud seaduse kõrvale tekkis nii n. n. e. l. v. kaubandusõigus. Juhtimine kaubandusõiguse alal oli libisenud seadusandlike võimude käest. Tallinna börsikomitee ja hiljem Kaubandus-tööstuskoda, samuti ka Peterburi dispašöör ja 1920. a. saadik Eesti dispašöör võtsid enestele teatud mõttes väikeste seadusandjate osa. Arvult alatiselt kasvavad kaubanduskombesid ja nende registreerimine, põgenemine ametlike kohtute juurest vahekohtute juure ja börsikomitee arbitraažikomisjoni — need kõik olid moodsa majanduselu reaktsioonid iganenud vene kaubandusseaduse vastu.

Juba esimesil aastail pärast meie riigi loomist tundsid seadusandjad ära tarviduse kaubandusõiguse täiesti ümbertöötamiseks. Esimene samm sel alal astuti merikaubandusõiguses, asutati meriseaduste komisjon, millest ka Tallinna börsikomitee oma sündiku kaudu alatiselt võttis osa. Viimase 6 aasta jooksul on see komisjon ümber töötnud mitmed tähtsad peatükid meriõiguse alal. Need seaduskavad on riigikogu poolt võetud vastu väheste mitteoluliste parandustega ja enamjaolt juba astunud jõusse. Peale moodsa seadusandluse on siin arvestatud ka kohalikke kaubanduskombesid, mistõttu kogu see õigusala muutus ülevaatlikumaks. Pärast Kaubandus-tööstuskoja loomist läks osa Tallinna börsikomitee funktsioone sellele asutusele üle. Lõplik mõlema asutuse kompetentside fikseerimine seadusandlikul teel peab sündima lähemal ajal.

Lõppeks tahaksin avaldada lootust, et nende organisatsioonide solidaarsed huvid poleks tingitud vaid praegusist raskest muredest, vaid ka ühiseist edusammest meie majanduselu tulevasele arenguteel.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoda käsi-kaubitsejate vastu.

Viimastel aegadel on harilikuks nähtuseks, et mitmesugused käsikaubitsejad, nagu näit. suka-, kaelasideme-, pesu-, maiusainete jne. müüjad, kes sageli tegutsevad ühegi äritunnistusega, oma kaupu mööda riigi- ja omavalitsusasutusi laiali kannavad ja seal ametnikele ja teenijaile müüvad. Kuna sääraseks käsikaubitsejad ei vaja kindlaid äriruume, on kaugelt suures osas vabad igasugustest ärimaksudest ja nad vabastatakse sageli kui kehvad isikud, kelle aastane tulu ei ületa maksuvaba normi, isegi tulumaksust, siis võivad nad oma kaupu müüa teataval määral odavamini kui seda võib kaupmees, kes on koormatud igasuguste maksudega ja mitmesuguste ärikuludega. Korraliku kauplemise seisukohast on säärane asi lubamatu ja desorganiseerib turgu. Kaupluste ostjaskonnas moodustavad riigi- ja omavalitsuse ametnikud ja teenijad võrdlemisi suure protsendi, ja kui neile käsikaubitsejad kaubad koju kätte toimetavad, siis mõjub see sedavõrd halvasti korralikule kaubandusele, et mõned kaupmehed juba isegi on võtnud kaalumisele, kas ei oleks kasulikum ärid sulgeda ja hakata tegutsema käsikaubitsejana.

K.-t.-koda pöördus majandusministeeriumi poole palvega võimalikult rutulises korras teha korraldus, et ülalmainitud käsikaubitsemine kõikides riigi- ja omavalitsusasutustes keeldaks ja kaubitsejailt, kes ilmuvad oma kaupu pakkuma, nõutaks vastavat äritunnistust, mille puudumisel nad tuleksid võtta vastutusele.

Kaubandus-tööstuskoda pooldab teravilja vabalao asutamist Tallinnas.

Kaubandus-tööstuskoja arvates on teravilja vabalao asutamine Tallinna sadamas täiesti otstarbekohane ja rahvamajanduslikult soovitatav. Säärane vabaladu elustaks viljakauplust Tallinna sadama kaudu, mis omakord suurendaks meie sadama tegevust ja võimaldaks tööd ja teenistust sadamatöölisile, samuti tõstaks ka teravilja transiiti Tallinna kaudu. Koda on juba varemalt rõhutanud vabaladude tähtsust meie rahvamajanduses ja eriti Tallinna sadama suhtes, ja kui

nüüd tegelikult asutakse teravilja vabalao asutamisele, siis tuleks koja arvates seda ettevõtet kõigiti toetada.

Äride register märtsikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Eugen-Richard Arkševits, Tartu, Jänese 3, toiduainetekauplus.
2. Johanna Bach, Tallinn, Falkpargi 12-a, pudukauplus.
3. Haridusselts „Edu“, Tartu, Suurturg 2, alkoholita einelaud, juhatuse esimees August Jakobson, kirjatoimetaja Leo Vool ja kirjatoimetaja abi Helene Funk.
4. Aleksander Elias, Tallinn, Kodu 7, lihakauplus.
5. Andrei Evdokimov, Narva, Uusliin 4, pagariäri.
6. Eugen Frey, Elva al., pagariäri.
7. Paula Fridolin, Tallinn, Väike-Ameerika 36, toiduainete- ja piimakauplus.
8. Berta Goldmann, Tallinn, Veneturg 3, pudukauplus.
9. Johannes Grossberg, Kodijärve v., vürtsipood.
10. Marie Hitzte, Tallinn, Valgevase 5, toiduainete- ja piimakauplus.
11. Marta Hüttimäe, Tallinn, Narva mnt. 26, moeäri.
12. Johann Junker, Tartu, Aleksandri 8, pudu- ja moekauplus.
13. Dipl. ins. Georg Alex. Jürgens, Tallinn, Uus 3—9, juhuslike asjade müük.
14. Hilda Jürgens, Tallinn, Raekojaplats 11, pesukauplus.
15. Anna Kand, Tallinn, Kunderi 8, toiduainetekauplus.
16. Ervin Keller, Aakre v., juustutööstus.
17. Amilde Kers, Peningi v., Kiviloo k., koloniaalkauplus.
18. Lakivabrik „Pluto“, dipl. ins. Aleksander Kink, Tallinn, Lai 22.
19. Jaan Koppel, Narva, VII Peetri 21, toiduainetekauplus.
20. Johannes Koppel, Tallinn, Soo 6, toiduainetekauplus.

21. Marie Kutook, Tallinn, Laadaplats 170, jalanõudekauplus.
22. Gustav Kuulberg, Tallinn, Paldiski mnt. 26, puuhoov.
23. Rosalie Käpp, Tartu, Kivi 75-a, toiduainete- ja piimakauplus.
24. Aleksander Kübbär, Narva, VII Peetri 45, vürtspood.
25. Anna Küits, Pärnu, Vee 10, majatarvete-kauplus.
26. Heinrich Laasner, Tallinn, Jakobsoni 24, tapeedi- ja kirjutusmaterjaalikauplus.
27. Wm. Langner & Poeg, Tallinn, V.-Sadama 7, speditiooniäri; taisühing, täisosanikud William-Johannes Langner ja William-Ernst Langner, osakapital Kr. 2.000.—.
28. Heinrich Laurisson, Avinurme v., Laekannu k., tuuleveski.
29. Leonhard Laurits, Tartu, Puiestee 14, toiduainete- ja piimakauplus.
30. Karl Leik, Tartu, Tähe 65, koloniaal- ja veinikauplus.
31. Valerius Leithal, Palivere v., talurahvakauplus ühes riigiviina müügiga.
32. Elmar Leithammel, Paide, Turuplats 12, riide- ja koloniaalkauplus.
33. Johanna Liiva, Tallinn, Lutheri 34, toiduainetekauplus.
34. Elmar Luik, Otepää al., Pärna tän., vürtskauplus.
35. Aleksander Maršalov, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 52—1, lihakauplus.
36. Aleksander Mihailov, Kohtla v., Kohtla as., segakauplus.
37. Saapatööstus „Merkuur“, Hirsch Morein, Tartu, Aia 65; prokuristid Paul Morein ja Jakob Morein.
38. Emilie Münt, Tartu, Veski 39, piimapood.
39. Otto Oppi, Tallinn, Luise 13, toiduainete- ja piimakauplus.
40. Rein Orav, Tartu, Riia 43, pagari- ja kondiitriäri.
41. Kornelia Oronok, Tallinn, Aafrika 31, toiduainetekauplus.
42. Edla Palgi, Narva, Suur 11, tubakakauplus.
43. Hindrek Preis, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 2, majandustarvete-kauplus.
44. Edmund Prommer, Tallinn, Rataskaevu 14, sinepi valmistamise ja ümberpakkimise tööstus.
45. Johannes Rebane, Sootaga v., segakauplus.
46. Johann Reimann, Pärnu, Akadeemia 5, toiduainetekauplus.
47. Ernst Rosenberg, Kutu v., Kulina, segakauplus.
48. Anna Rästas, Valga, Vabaduse 6, pudukauplus.
49. Oskar Saar, Tallinn, Tondi 20-b, toiduainetekauplus.
50. August Sakkoel, Tallinn, Telliskivi 13, lihakauplus.
51. Karoline Sandbank, Tallinn, Suur-Kompassi 42, toiduainetekauplus.
52. Jaan Sassi, Saadjärve v., jahuveski.
53. B. Schreiber & Ko., Tartu, Põik 4/6, vanariiete-, kaltsude- ja rauakauplus; taisühing, täisosanikud Ber Schreiber ja Ber Schapiro, osakapital Kr. 1.500.—.
54. Rudolf Schulbach, Laiuse v., tuuleveski.
55. Kirjastus „Valik“, Salme Schönberg, Tartu, Elva 15.
56. Esimene Eesti Kübaratööstus M. M. Strasch, S. Zivciunas & Ko, Tallinn, Rüütli 32, usaldusühing, täisosanikud Morduch Strasch ja Simon Zivciunas, osakapital Kr. 5.000.—.
57. Moeäri „Gita“ Gerda Tamm, Tallinn, Kullasepa 11.
58. Gustav Tamm, Vaimastvere v., auru- ja jahuveski.
59. „Erta“, mootorrataste-, autode- ja jalgratastetööstus, omanik Carl Tamman, Tallinn, Kentmani 5.
60. Julie Teimann, Tallinn, Telliskivi 13, koloniaal- ja toiduainetekauplus.
61. Ervin Tiidor, Saadjärve v., metsatööstus.
62. Keemiatööstus Theodor Tiilmann, Tallinn, Tuuliku tän., määrdeained, pesusooda ja tehniline seep.
63. Vilma Tobias, Tallinn, Väike Karja 8, riidekauplus.
64. Jaan Tõnishof, Tallinn, Harju 39, valmisriieteäri.
65. Friedrich Vanatalu, Tallinn, Estonia pst. 25, seemnekauplus.
66. Hugo-Voldemar Veckram, grammofoonitööstus „Estella“, Tartu, Kloostri 10—13.
67. Jaan Veske & Paul Ratkovsky, Tallinn, Vene-Balti tehas, küttematerjaali müük, taisühing, osakapital Kr. 700.—.
68. Rahumäe kauplus Oskar Vösoberg, Räpina v., Rahumäe as., väikekauplus.
69. Heinrich Öunapu, Rakvere, Aleksandri 36, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Isak Delsky, Tallinn, Veneturg 1/4, manufaktuur-, pudu- ja moekauplus; prokuura antud Heinrich Ryback'ile.
2. Aktsiaselts „Eesti siid“ Tallinn, Viru 14 —1, juhatuses lahkunud Grigory Losovsky ja Aleksander Simon; juhatuse liikmeiks valitud Nikolai Semenov, Jakob Lapšin ja Antonina Lapšin.
3. Osühing „Embag“, Tallinn, Narva mnt. 8, surma läbi lahkunud juhatuse liikme Ludvig Petersen'i asemele astunud kandidaat Jakob Imhof.
4. Marta Gavrilov üle viinud toiduainetekaupluse Vene-Balti tehastest 12 Vene-Balti tehasesse 18, Tallinnas.
5. Foty Girlja avanud teise majapidamistarvete-kaupluse Tallinnas, Telliskivi 33 (varem registreeritud Väike-Ameerika 29, Tallinnas).
6. Julius Grosberg jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Narvas, Tallinna mnt. 10.
7. Vassili Ivanov jätkab äritegevust, avades segakaupluse Peningi vallas.
8. Aktsiaselts „Joaveski“, Tallinn, Kinga 3, surma läbi lahkunud juhatuse liikme Karl Timberg'i asemele on valitud Herbert Buschmann.
9. Paul Johannson, ajakirjanduse kesklaadu „Pressa“, Tartu, Rüütli 11, avatud osakond Narvas, Hermanni 11.
10. „Eesti lipp“ Viggo Jörgensen, Tallinn, Vene 11, agentuuräri lõpetatud ja avatud liputööstus firma all „Liputööstus Eesti Lipp Viggo Jörgensen“; prokurist Xenia Kurassov.
11. Hans Kull üle viinud toiduainetekaupluse Uueveski teelt 17 samale tänavale nr. 11, Viljandis, ja avanud veel teise toiduainetekaupluse Viljandis, Tallinna 51.
12. Johannes Kull toiduainetekaupluse üle viinud Tartu tänavalt 90 Aasa tänavale 2, Viljandis.
13. Ferdinand Laaso üle viinud toiduainetekaupluse Endla tänavalt 44 Kungla 5, Tallinn.
14. Hilda Lass jätkab äritegevust, avades toiduainete- ja piimakaupluse Tallinnas, Luha 33.
15. K.-M. „Ladu“ J. Lenk & Ko, Tallinn, Valli 4, riidekauplus, täisühingust lahkunud täisosaniku Anna Rebase (Rebane) asemele astunud Arnold Michelson.
16. Hermann Liiva jätkab äritegevust, avades lihakaupluse Tallinnas, Kanarbiku 8.
17. Erich Müller üle viinud elektriäri Laialt tänavalt 5 Pikale 3, Tallinn.
18. Jegor Nikolajev jätkab äritegevust, avades Elva alevis, Pikk 8, pagariäri.
19. Karl Paap üle viinud toiduainetekaupluse Raekoja 22 Saekoja tänavale 3, Tartus.
20. Johannes Pajus üle viinud toiduainetekaupluse Veerenni tänavalt 23 Mäekalda 6, Tallinnas.
21. Elisabeth Puur jätkab äritegevust, avades koloniaalkaupluse Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 57.
22. Johannes Ratasseppe üle annud Tallinnas Lai 43 asuva trükikoja Miina-Sophie Tamman'ile ühes õigusega tarvitada senist firmat „Trükikoda Joh. Ratasseppe“; prokurist Johann Magnus.
23. Rosalie Reikop jätkab äritegevust, avades toiduainete- ja piimakaupluse Tallinnas, Vana-Kalamaja 10.
24. Esimene Eestimaa Taimevõitehas „Kokk“ A. Scheme üle viidud Siiversi tänavalt 3 Suur-Pärnu mnt. 92, Tallinnas.
25. August Sulbi üle viinud toiduainetekaupluse Tartu Raekoja 67 Kastre-Võnnu v. Kastre asundusse.
26. Arnold Tauts jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, J. Köhleri 24.
27. Nahatööstuse aktsiaselts E. M. Usvansky ja Pojad, Tartu, Kaluri 45, surma läbi lahkunud juhatuse liige Elje-Mendel Usvansky.
28. F. Vanatalu raamatu- ja tapeedikauplus üle viidud Promenaadi tänavalt 4 samale tänavale 5, Tartus.
29. Ed. J. Višnikov, agentuuräri, üle viidud Pikalt tänavalt 49 Vene 11-a, krt. 3, Tallinnas.
30. „Uus Bodega“ J. Votoček & Ko, Tallinn, Raekoja 12, veinikauplus; surma läbi lahkunud täisosanik Jaroslav Votoček.
31. Moe- ja pudukauplus „Old-England“ H. Zivjan üle viidud Pikalt tänavalt 3 Väike-Karja 1, Tallinnas.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Johan Aru, Tartu, Uus-Savi 4, toiduainete- ja piimakauplus.
2. Mendel Baskin, Tallinn, Veneturg 9, saapakauplus.
3. Hugo Baumann, Tartu, Kaubahoov 1, manufaktuurkauplus.
4. Eduard Danilov, Tartu, Riia 27, pruugitud mööbli kauplus.
5. Jossel Danzik, Tallinn, Kunderi 15, toornahakauplus.

6. Klaudia Emma, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 7, juuksetööstus.
7. Ida Engmann, Tallinn, Narva mnt. 26, moeäri.
8. Helene Hallap, Tartu, Aleksandri 8, kübara- ja pudukauplus.
9. R. Jacobson, teepakkimistööstus „Delta“, Tallinn, Suur-Ameerika 2.
10. Anette Joot, Tallinn, Girsensoni 1, segakauplus.
11. Esimene Eesti Parketitööstus A. Kink, Tallinn, Kopli 40.
12. Villem Kiemm, Tallinn, Telliskivi 13, lihakauplus.
13. Oskar Kofkin, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 7, valmisriieteäri.
14. Jaan Kolsar, Luke v., vürtspood.
15. Johannes Leis, Tallinn, Oa 3, lihakauplus.
16. Helene Linkmann, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 57, koloniaalkauplus.
17. Erika ja Irmgard Luha, Tartu, Jakobi 38, rohu- ja värvikauplus.
18. Noomi Malva, Tallinn, Tondi 20-b, toiduainetekauplus.
19. Ferdinand Mathiescu, Haapsalu, Posti 2, raua- ja ehitusmaterjalikauplus.
20. Linda Mäepea, Tallinn, Falkpargi 12-a, pudu- ja riidekauplus.
21. Gustav Mõttus, Tartu, Kastani 125, toiduainete- ja piimakauplus.
22. Margarete Nõmm, Tallinn, Pikk 52, toiduainetekauplus.
23. Aleksander Peterson, Tartu, Jaama 101, toiduainetekauplus.
24. Leena Priimo, Tallinn, Koidu 51, kala-kauplus.
25. Ed. Prommer & Co, Tallinn, Rataskaevu 14, import-, transport- ja agentuurkontor.
26. Elfriede Pulk, Pärnu, Akadeemia 5, toiduainetekauplus.
27. Rudolf Rebane, Tartu, Karlova 70, toiduainete- ja piimakauplus.
28. Voldemar Riis, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 52—1, lihakauplus.
29. Majandustarvetetööstus „Labor“, V. Semmel, J. & H. Krusberg, Tallinn, Polgu 16.
30. Johannes Soondra, Tallinn, Kopli 10, leivatööstus.
31. Oskar Süda, Tallinn, Aafrika 31, toiduainetekauplus.
32. Jaan Tilgor, Tartu, Fortuuna 44, toiduainetekauplus.
33. Henriette Tomingas, Tartu, Raekoja 28, söögimaja.
34. Amalie Vihand, söögimaja „Laine“, Tartu, Käuütri 8.
35. Aleksander Vuchmann, Tartu, Roosi 55, toiduainetekauplus.

Õiendus: „K.-t.-koja Teatajas“ nr. 5 — 1. III 1932 on äride registri andmeis registreeritud muudatuste osas nr. 45 Leonhard Prost'i kohta eksikombel avaldatud: peab edasi samasugust kauplust V. Viljandi 12, Tartus; Leonhard Prost ei pea kauplust edasi, mida palume lahkesti arvesse võtta.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Laevaomanike ühingu märgukiri valitsusele ja läbirääkimised riigivanemaga.

Peisipäeval andsid Laevaomanike ühingu juhatuse liikmed H. Neuhaus, O. Tiedemann, H. Soone ja E. Masik riigivanemale edasi pikema märgukirja laevasõidu seisukorra kohta. Märgukirjas selgitatakse üksikasjaliselt eesti kaubalaevastiku raskusi ühenduses kahel viimasel aastal kestnud kriisiga. Puudujääkidega töötamine sunnib astuma vastavaid samme, et see majandusala, kus leiab tööd umbes 2500 inimest ja mis annab riigile 3—4 milj. kr. valuutat aastas, võiks saada üle raskustest ja hoiduda laevade seisma jäämisest kevadel. Ühing loeb oma kohuseks vabariigi valitsust informeerida meie laevanduse tõelikest seisukorrast ja palub vasta-

vaid samme astuda selleks, et ära hoida veelgi suuremad raskused ja ootamatused, mis seda rohkem võimalikud, et sel alal oleme peagu täieliselt seotud ja olenevad välisvedudest, kus meie laevad peavad võistlema ilma ühegi kaitse või toetuseta. Seisukorra kergendamiseks ja päästmiseks on ühingu arvates praeguses olukorras vaid üks abinõu — kulude kokkutõmbamine kõigil neil aladel, kus see on olnud laevaomanikest. Laevaomanikud ongi oma poolt teinud kõik säärase kulude vähendamiseks ja paluvad vastavaid samme valitsuselt ja toetust riigi kandejõu ulatuses. Märgukirjas loendatakse rida punkte, kus oleks vajaline valitsusvõimu abi.

Riigivanem avaldas laevasõidu seisukorra vastu väga suurt huvi ja ligi tunni kestnud läbirääkimistel tutvus üksikasjalisemalt kogu küsimusega. Eriti rõhutati esindajate poolt vajadust

laevasõidu laenu protsendi vähendamiseks kuni 4%-ni, kuna senine 6—9% on majanduslikult lubamatult kõrge.

Samuti toonitati ka vajadust 1932. a. maksutähtaegade edasilükkamiseks. Kuna laevasõidu laenu ulatuvad vaid umbes 1 milj. kroonile, siis ei võiks see sünnitada raskusi. Ka teised abinõud leidsid läbirääkimistel üksikasjalist käsitlemist.

Riigivanem lubas oma poolt selgitada küsimust vastavate ministritega ja astuda kõik võimalikud sammud ning avaldas kindlat arvamist, et kui ka laevasõidu ringkonnad ja merimehed üksmeelselt nagu seni tõmbavad kaasa, siis eesti laevasõit ka sellest raskusest saab üle ja hoiab alles oma elujõu ja tegutsemisvõimalused.

Tallinn-Pärnu omnibuseliinipi-damine tahetakse teedeminis-teriumi poolt lõpetada.

Nagu kuuleme, on teedeministeerium otsustanud lõpetada Tallinn-Pärnu omnibuseliini. See liin asutati aastat kolm tagasi, muretsedes selleks tarvilised masinad, millesse mahutati võrdlemisi suured kapitalid.

See omnibuseliin oli kõigiti ajanõuete kohane ja seda kasutasid peaaegaliselt välismaalased kiirühendusena Tallinna ja Pärnu vahel. Kahtlemata mõjus omnibuseliin kasulikult ka Pärnule kui suvitussinnale. Soome suvitajad ei armasta just väga meie kitsaroopalist raudteed, eriti ta liialt aeglase sõidu pärast, vaid eelistavad omnibust. Olgugi et nüüd otseühenduse tõttu Tallinn-Pärnu vaheline sõit on muutunud lühemaks ja kiiremaks, on omnibuseliin siiski vajaline ja tema kaotamine oleks eriti kahjulik Pärnule.

Teedeministeerium on aga otsustanud mainitud omnibuseliini lõpetada. See oleks esiteks raskeks hoobiks ettevõtjatele, kes oma kapitali omnibuste alla on paigutanud, kuna neid omnibusi mõnel teisel liinil, kus liikumine on väike, soodsalt ei saaks kasutada. Teedeministeeriumi korraldus hävitaks ettevõtlikud mehed, kes oma omnibustega, eriti Pärnu suhtes, on teinud tänuväärt töö. Teiseks halvendaks see korraldus suvitamisvõimalusi Pärnus, eriti võiks see saada takistuseks Soome suvitajate suhtes. Meie rahvamajandusele oleks see aga teatav kaotus, kui välismaa suvitajate arv Eestis väheneks. Seepärast palus K.-t.-k. teedeministeeriumi oma otsus Tallinn-Pärnu omnibuseliini lõpetamise asjas võtta revideerimisele ja võimaldada sel liinil edasi tegutseda.

Kartulituru konjunktuur Rootsis.

Stokholmist teatatakse: Kartulituru konjunktuur näib püsivat niisama soodsana nagu möödunud aastal ja Rootsi importöörid valmistuvad võib-olla koguni elavamini kui enne kartulite ostmisele Eestist. Kartulite suurmüügihind Stokholmis on praegu — priima sort: 9 krooni 100 kg.

Eesti kartuliekspordööride aadresse nõutakse kaunis elavalt, viimasel ajal eriti Göteborgist. Kuna eesti kartuliekspordööre ka Göteborgi importöörid võiksid huvitada, toome alljärgnevalt 1931. a. andmed kartuli sisseveo kohta Göteborgi importööride poolt:

1. Bröderna Blomqvist	1.754.450 kg.
2. Herman Johansson	625.000 kg.
3. Axel Andersson	460.000 kg.
4. Axel Andrén	100.000 kg.
5. Haga Potatismagasin	25.000 kg.
6. Olofsson & Vogler	25.000 kg.

Munatollide tõstmise võimalus-est Saksamaal.

Berliinist teatatakse: Itaalia on loobunud kokkuleppetollidest munadele Saksamaal (5 Rmk. 100 kg pealt), ja Saksamaa on praegu seotud veel ainult vastava kokkuleppega Jugoslaaviaga. Itaaliale oli loobumine väga kerge, kuna viimasel ajal on Itaalia muutunud munade sisseveo maaks. Saksa valitsus kavatses lähemal ajal alustada läbirääkimisi Jugoslaaviaga, et kõrvaldada viimne takistus, mis seisab teel munade tolli tõstmiseks. Juhtumil, kui see Saksamaal korda läheb, hakkaks maksma autonoomne toll (30 Rmk. 100 kg pealt), kuna 100-margaline toll jääks ainult maksimaaltariifis ähvarduseks riikidele, kel kaubapingud Saksamaaga puuduvad.

Rootsi valitsus annab Kreuger-kontserni eest garantii.

Rootsi valitsus esitas seaduseelnõu, millega nõutakse valitsusele õigust võtta enda peale vastutus maksunõudmiste rahuldamiseks teatud aja jooksul, kui maa üldised huvid seda nõuavad. See seadus on arusaadavalt ajutise iseloomuga. On lootusi, et publik ja ajakirjandus seisukorrale suhtub rahuliselt ja ilma erilise ärevuseta. Rootsi pankade järelevalveasutuse juhatus teatab, et tema äranägemise järgi Kreugeri surm ei too vapustusi rootsi majandusellu.

Eesti kaubad Mandžuurias.

Tekstiilkaubad, peaaegselt kalev ja palituriie. Nimetatud kaup moodustab Eesti peasisseveo Mandžuuria. Narva firma kohaliku esindaja andmeil olevat tema kauba läbimüük ulatunud kolm-neli aastat tagasi kuni £15.000,— aastas. Peale nimetatud firma on Eesti tekstiilkaupa saanud veel teised firmad. Kuid kui suur on olnud üldine selle kauba sissevedu Hiina, puuduvad meil andmed. Ühe eesti ajalehe teatel olevat 1928. a. eesti tekstiilkaupa Hiina saadetud umbes 300.000 am. dollari eest. Viimaseil aastail on selle kauba sissevedu siia iga aastaga vähenenud. Eesti kauba sisseveo vähenemise põhjuseks on: terav majanduslik depressioon ja viimase aja sündmused Mandžuurias, peale selle inglise kauba saatmine Hiina turule suuremal arvul, võrreldes eelmiste aastatega. Inglise tekstiilkauba edu on seletatav selle odavnemisega, mis on otsekohene inglise naela kursi langemise tagajärg. Arvan, et turg eesti tekstiilkaubale Mandžuurias ei ole täiesti kaotatud, mõnel sordil eesti kaubal on siin

hea nimi ja nõudmine selle järele võib tõusta, kui turuolud paranevad. Edu oleneb muidugi kauba hinnast.

Telefoniaparaadid Tartu telefoni-vabrikust. Seda kaupa on leida kohalikul turul juba viie aasta ümber. Vaatamata saksa kauba võistlusele on sel kaubal siin olnud siiski kaunis rahuldav edu. Selle kauba läbimüük Harbiini esindaja poolt on olnud viimasel aastal umbes 5.000 am. dollarit. Peale Harbiini on Tartu telefonivabrikul esindusi veel teistes suuremais hiina linnades.

Elektrimootorid a.s. „Volta“ tehaseist. Kolm aastat tagasi anti nimetatud eesti firma poolt esindus mootorite müümiseks ühele kohalikule firmale. Kaubal oli juba mõnesugune edu, kuid firma, kellele esindus anti, oli noor, jäi raskustesse, likvideerus, ja eesti firma sai kahju; sellega lõppesid katsed selle eesti kauba kohalikule turule saatmiseks. Sel eesti kaubal ei või siin suurt väljavaadet olla, sest saksa kaup on täieliselt vallutanud kohaliku turu.

TARTU LINNAPANK

Tartus, Raekoda, telefon 11-32

AKTIVA

PASSIVA

Kassa ja arved teistes rahaas.	227.016.29	Põhikapital	129.933.37
Välisvaluuta ja väärtpaberid	7.361.81	Tagavarakapital	7.187.—
Laenud	1.906.090.91	Vallasvara kustutuse kapital	3.450.30
Garantii laenud	41.442.10	Hoiusummad	1.969.589.03
Korrespondendid	57.083.47	Garantiid	41.442.10
Vallasvara	11.462.38	Korrespondendid	21.083.60
Muud aktivad	3.691.74	1932. a. eest ettesaadud %/o	16.630.24
		Muud passivad	38.725.17
		1931. a. puhaskasu	26.047.89
	<u>2.254.148.70</u>		<u>2.254.148.70</u>

Väärtused depoos: Kr. 50.545.—

Inkasso vekslid ja dokumendid: Kr. 55.464.38

Teadaanne merimeestele,

välja antud veeteede valitsusest.

Nr. 3. Tallinn, 29. veebruaril 1932. a.

Kõik sihid on õiged mere poolt.

Nr. 10. Ettenägemata takistuste tõttu tule-
laev „Nekmangrund“ ei saanud asuda Saričevi ma-
daliku juure; ta seisab nüüd ajutiselt Kihelkonna

lahes Jaagarahu sadamas. Tulelaeva raadiojaam
annab tasuta lainel 600 m järelpärimise peale
teateid jääolude ja jäämurdjate tegevuse kohta.

Vaata Tead. Merim. nr. 2/9 1932. a. ja
nr. 17/65 1931. a.

Nr. 11. Narva tuletorni tuli on talveks kustu-
tatud.

Tul. nim. nr. 1.

Tolliteateid.

Toilikomitee otsusi.

Avaldatakse teadmiseks tollikomitee otsused.
Tollikomitee tunnustas:

I. A. Sisseveotariifis.

Nööritaoline kummiriba, umb. 21
cm pikk ja umb. 4 mm jäme, mille pealmine pind
vagudega (seetõttu riba läbilõige tähekujuline) ja
mille keskel õhuke traat, tarvitav juuste lokki-
miseks, t.-t. § 215 p. 2-b alla kuuluvaks. (T.-k. ot-
sus nr. 5490 — 30. I 32. a.)

Lepingtariifi asjas:

Vulkaniseeritud tallaga ja
kotsaga supelkingad t.-t. § 88 p. 2-b

alla kuuluvaks kui kautšukist jalanõud, eraldi ni-
metamata, mitte aga spordikingad, mis Eesti-Läti
lepingu tollitariifis on ette nähtud. (T.-k. otsus
nr. 5495 — 30. I 32. a.)

Ligniin, veesisaldusega alla 50%, Eesti-
Soome lepingu tollitariifi § 176 p. 4-a alla kuulu-
vaks kui pabermass keemiliselt valmistatud, sest
tollitariifi § 176 p. 4 sulgudes tähendatud ained —
tselluloos, ligniin, mass kaltsudest, õlest, turbast
jne. — on ainult näited, missugune kaup tuleb lu-
geda keemiliselt valmistatud pabermassiks. (T.-
k. otsus nr. 5493/5476 — 30. I 32. a.)

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. nl. = 225 kg.	
Northern Manitoba . . . . . sh	29.9
Hard Winter . . . . . "	25.6
Rosario Santa . . . . . "	24.3
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela = 127 kg.	
Manitoba . . . . . sh	24.1 ^{1/2}
Austraalia . . . . . "	19.3
Kansas . . . . . "	—
Odrad, Kanada nr. 3, kaal —	
370 Ingl. naela = 170 kg. . . . . "	20.4 ^{1/2}
California, kaal — 424 Ingl.	
naela = 192 kg. . . . . "	37.6
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela = 145 kg.	
La Plata . . . . . sh	14.3
Canada nr. 2 . . . . . "	19.9
Linad, cif. per tn.	
Riga Livonian Z. K. . . . . £	47.0
Pärnu H. D. . . . . "	44.—
Slanetz U/A Medium . . . . . "	51.0—52.0
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri . . . . . sh	82.0
Daani . . . . . "	54.0—56.0
Hollandi . . . . . "	46.0—49.0
Munad, — 120 tk.	
Inglise . . . . . "	9.3—9.6
Daani . . . . . "	10.3—10.9
Või, per cwt. (50 kg.)	
Daani . . . . . "	118.0
Läti . . . . . "	—
Leedu . . . . . "	—
Eesti . . . . . "	—
Siberi . . . . . "	—
Uus Merimaa . . . . . "	108.0—110.0
Austraalia . . . . . "	103.0—105.0

Hambug.

Nisu.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . Rmk.	12.60—12.70
Manitoba, cif 100 kg. eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg. eest " "	—
Hard Winter II, cif 100 kg. eest term. "	6.25
Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco . . . . . Rmk.	10.40—10.45
Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest	8.50—8.80
Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . "	8.70—8.90
Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . "	8.50—8.60
Suhkur, cwt. (50 kg.) . . . . . sh	—
Hollandi, laadimisel . . . . . "	—
C. S. R. — do — . . . . . "	—
Poola — do — . . . . . "	7.3
Java, valge . . . . . "	—
Riis, Burmah U, 50 kg. eest . . . . . "	10.9
Rasv, tierces = 191 l.	
American Purelard . . . . . \$	16
Steamlard . . . . . "	14 ^{1/2}
Berliin.	
Või, tsentneri eest (50 kg)	
Sisemaa või I sort . . . . . Mk.	118.—
" " II " . . . . . "	110.—
" " III " . . . . . "	101.—
Eesti . . . . . "	125.—126.—
Läti, punane . . . . . "	—
" must . . . . . "	—
Soome . . . . . "	—
Siberi . . . . . "	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	15. III	16. III	17. III	18. III	19. III	21. III	22. III	23. III	24. III	26. III	29. III
Frank . . .	92.04	92.03	91.96	91.90	92.78	93.21	92.84	92.78	94.12	95.50	96.06
Dollar . . .	3.6287	3.6262	3.6212	3.6157	3.6487	3.6562	3.6437	3.6412	3.6937	3.7550	3.7875
Rootsi kroon	18.38 ^{5/8}	18.19	18.18	18.19	18.23 ^{5/8}	18.35	18.56 ^{5/8}	18.55 ^{5/8}	18.51	18.57 ^{5/8}	18.72 ^{5/8}
Daani kroon	18.15 ^{5/8}	18.17 ^{1/2}	18.15	18.15	18.15	18.1550	18.15	18.15	18.14	18.15	18.15
Norra kroon	18.47	18.47	18.525	18.5750	18.67 ^{5/8}	18.71	18.74 ^{3/8}	18.76 ^{5/8}	18.75	18.72 ^{5/8}	18.87 ^{5/8}
Saksa mark	15.23 ^{1/2}	15.24	15.23	15.20 ^{1/2}	15.34 ^{1/2}	15.43	15.32 ^{1/2}	15.29	15.52 ^{1/2}	15.70	15.92 ^{1/2}
Soome mark	216.50	216.50	216.50	216.50	215.50	215.75	216.50	216.50	216.50	216.50	216.50
Floriin . . .	8.9850	8.9850	8.9750	8.9825	9.0650	9.09	9.0550	9.0450	9.5350	9.29	9.3750
Liira . . .	70.03	70.—	70.12	69.96	70.59	70.68	70.37	70.31	71.25	72.—	72.87
Helveetsia fr.	18.74 ^{1/2}	18.75 ^{1/4}	18.73	18.7150	18.8750	18.98	18.88	18.87	19.1250	19.37 ^{5/8}	19.52 ^{1/2}
Tsehhol. kr.	122.50	122.50	122.—	122.—	122.25	112.35	122.75	123.—	124.75	126.37	128.50
Belgia frank	26.015	26.—	25.905	25.89	26.1250	26.29	26.1350	26.13 ^{5/8}	26.4750	26.87 ^{1/2}	27.10
Sillingid . .	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	30.—	31.—	31.—	31.—	31.—
Slott . . .	32.—	32.50	32.50	32.25	32.50	32.50	32.50	32.25	32.45	32.50	33.75
Pengo . . .	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	31.—	30.—
Latt . . .	19.—	19.—	18.—	17.—	18.—	17.—	18.—	18.—	18.—	18.—	19.—
Litt . . .	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	34.—	35.—
Tšerv. . . .											
Eesti kroon .	14.—	14.—	13.—	13.—	13.—	13.—	12.—	12.—	13.—	13.—	14.—
Höbe p/unts	18 ^{1/4}	18 ^{1/8}	18 ^{1/16}	18 ^{1/16}	18 ^{1/16}	17 ^{13/16}	17 ^{3/4}	18 ^{3/16}	17 ^{15/16}	—	17 ^{11/16}
Plaat. p/unts											
Kuld p/unts .											

	B E R L I N										
	14. III	15. III	16. III	17. III	18. III	19. III	21. III	22. III	23. III	24. III	29. III
Naelsterling .	15.27	15.28	15.28	15.25	15.25	15.36	15.39	15.37	15.34	15.46	15.91
Frank . . .	16.59	16.60	16.59	16.59	16.59	16.59	16.57	16.55	16.55	16.53	16.59
Dollar . . .	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	84.10	84.15	82.60	84.05	83.70	84.30	84.25	83.50	85.50	83.30	85.40
Daani kroon	82.85	82.60	82.72	83.65	84.—	84.50	84.80	84.70	87.75	85.10	87.70
Norra kroon	82.60	82.75	—	82.50	82.35	82.40	82.40	82.20	81.60	82.20	84.20
Soome mark	7.—	7.—	7.02	7.02	7.04	7.040	7.04	7.04	7.04	7.06	7.25
Floriin . . .	170.—	170.05	170.30	170.20	170.10	170.—	169.95	169.85	169.80	169.75	170.25
Liira . . .	21.83	21.83	21.83	21.80	21.78	21.80	21.75	21.80	21.81	21.80	21.81
Helveetsia fr.	—	81.65	81.415	81.50	81.49	81.48	81.30	—	81.20	81.27	81.69
Belgia frank	58.75	58.85	58.80	58.80	58.82	58.82	58.82	58.75	58.73	58.70	58.72
Tallinn . . .	109.39	109.39	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 109.61	109.39— 10.61	109.39— 109.61

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüül patent (à 50 kg.)
 „ harilik
 „ № 3
 „Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)
 „Kalev“
 „Taara“
 „Kungla“
 „Sampo“
 Manna
 Granular

Kroonid.

Saiajahu poolsõre . . . . . 100 kg. 43.—
 „ sõre . . . . . „ 45.—

Kroonid.

Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. —
 „ sõre, Ameerika ja Inglise „ —
 „J. Puhk ja Pojad“ suurveski
 Jahu: rukki . . . . . „ 16.20—17.00
 rukkipüül . . . . . „ 27.50—31.50
 nisu, pehme —
 sõre . . . . . 25.00—45.00
 Kaerahelbed (Herkulo) . . kg. „ 0.29

		100 kg.	Kroonid.			1000 kg.	Kroonid.
A/S. Rotermanni teh.				Koks			
Jahu: rukki			16.00—17.00	Kütteturvas (riigi turbatööst.)			55.—
"	püül	"	26.20—27.00	franko saatejaam		"	10.00
"	nisu, pehme — sõre	"	23.60—46.60	Põlevkivi, I-a, fr. vag. Kohtla		"	5.50
Nisu, Eesti, riigihind		"	18.00—22.00	" I-b, " " "		"	4.90
"	külvi, suvi „Rubin“	"	—	" II s. " " "		"	4.00
Rukis, Eesti, riigihind		"	15.00	" III s. " " "		"	2.20
Kaerad, toidu, Eesti		"	9.00—9.25	Toorõli, fr. ladu Tallinn		" 100 kg.	6.75
"	Vene	"	—	Raskeõli		"	9.75
Odrad, õlle, Eesti		"	15.00—16.00	Estobituumen A, B, C tünnid. br.		"	10.25
"	toidu, Eesti	"	13.00—14.00	" D. E. (pigi)		"	10.25
Herned, valged, Vene		"	—	Katuselakk,		"	10.75
"	Hollandi	"	—	Fenolaat, tünnides, netto		"	9.25
Ristikhein, punane, Siberi, külvi		"	—	Karbolineum „Estokarbolineum“			
Riis, Burma II		"	32.50—33.00	A & B, netto		"	15.75
Kartulid, eksport		"	2.70—2.85	„Estokarbolineum“ C, netto		"	14.25
"	piirituse	"	1.40—1.80	" D, netto		"	12.75
"	tärklisevabrikud	"	—	Raualakk, vaatides		"	22.75
Kartulitärklis „Supérieur“		"	28.00	Imbutusõli A, netto, vaatides		"	9.75
Siirup, kartuli, 42% ⁰		"	32.00	" B " " "		"	9.00
Glükoos		"	28.00	" C " " "		"	8.25
Või, eksport, I sort	1 kg.		1.50—1.55	Asfaltmastiks		"	6.75
Margariin, välismaa		"	—	Viljapuu-karbolineum, netto		" ltr.	0.25
"	kodumaa	"	0.75—0.95	Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.		" 1 kg.	0.105
Kaseiin, Eesti, toores	100 kg.		12.00	Raud, sordi		" 100 kg.	9.00—9.50
Juust „Schveitsi“, kodumaa	1 kg.		1.35—1.50	" vits		"	14.00—18.00
Munad, eksport, Is. (kast 360tk.) kast		"	—	" plekk		"	12.00—20.00
Kakao, Hollandi	1 kg.		1.10—1.60	" plekk, tsingitud		"	30.00—33.50
"	Inglise	"	—	" talad		"	10.00—11.00
Kohv, Rio, Santos jne.		"	4.40—4.50	Teras, Inglise		"	70.00—100.00
"	Kesk-Ameerika sordid	"	5.—6.20	" Saksa		"	70.00—100.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon		"	5.00—5.50	" vedru		"	20.00—22.00
"	Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	" talla, ree		"	13.00—14.50
"	Moning, Hiina	"	4.00—4.70	Inglitina		"	2.70—2.80
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.		—	Seatina		"	45.00—48.00
"	Tšehhoslov.	"	—	Vaskplekk, punane		"	165.00—180.00
"	Vene	"	—	" valge		"	140.00—180.00
"	Poola	"	32.—32.50	Tsinkplekk		"	45.00—50.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		"	—	Masinaõli		"	22.00—27.00
jaam Irboska ja Narva		"	3.40	" Poola		"	—
"	Saksa	"	3.40	" Ameerika		"	—
"	Poola	"	3.10	Mootorõli		"	35.00—43.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn		"	—	Autoõli, Ameerika		"	39.00—105.00
"	Schoti „Matties“ I sort	"	47.00—50.00	Eesti Kiviõli A/Ü. Põlevkivi, küt-			
"	" II	"	42.00—45.00	teõli, tsistern. fr. Tallinn		"	5.5—6.1
"	„Matfulls“	"	68.00—70.00	Linaseemneõli		"	56.00—58.00
"	Islandi 1/2 tünni	"	30.—	Värmits		"	58.00—61.00
Liha, sea, I sort	1 kg.		0.40—0.43	Tsilindriõli, Ameerika		"	27.00—45.00
Liha, looma, I sort	1 kg.		0.20—0.35	" Vene 280 ⁰		"	30.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.		9.50	" 320 ⁰		"	45.00
"	päevalille	"	—	" Ameerika 280 ⁰		"	—
"	puuvilla	"	11.00	Nafta, Vene		"	10.00—11.00
Jahu, päevalille		"	—	" Ameerika		"	10.00—11.00
Segajõutoit I s.		"	—	Petrooleum, Vene, tsisternid ja			
"	II s.	"	—	vaadid		"	10.25—11.00
Sojatangud		"	—	" Am., tsistern. ja vaadid		"	10.25—11.00
Nisukliid		"	7.00	Bensiin, eesti riigi põlevkivi-			
Maapähklikoogid		"	—	tööstuse segabensiin, fr. Tallinn		"	36.50
Sõddaherned		"	—	Bensiin, Vene, I sort		"	37.50
Puuvillane riie Bias, netto	meeter		0.45—0.56	" Ameerika, I sort		"	37.50
"	Mitkal	"	0.34—0.42	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin Estolin,			
Lina, Pētseri, saatejaam	1000 kg.		518.50—549.00	tsistern. fr. Tall.		"	32.50
"	Võru	"	518.50—549.00	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin Estolin,			
"	Liivi	"	427.00—457.50	vaatides, fr. Tall.		"	32.25
"	Tartu	"	427.00—457.50	Piiritus, eksport (ekskl. vaat), fob liiter		"	0.28—0.32
Õlilinaseemned, 90% ⁰ , baas,		"	—	Pesusooda, kodumaa		"	8.00—8.50
saatejaam	100		—	Seebikivi		"	23.00—28.00
Linaseemned, külvi, 95% ⁰ baas,		"	—	Värvid, nigros., veessulav, välism.		" 1 kg.	5.50
saatejaam		"	—	" tsinkvalge, välism.		"	0.55—0.60
Kivisüsi, auru, Yorkshire,		"	—	" tinavalge,		"	0.70—0.75
2 korda pestud	1000 kg.		34.—	" ooker,		"	0.16—0.18
"	Newcastle	"	33.—				
Kivisüsi, sepa		"	36.—				

Väetisained:		Kroonid.
Superfosfaat 18—20%	kott	4.—
" 17—19%	"	—
" 16—18%	"	—
Segafosfaat 22—23%	"	3.65
Fosforiit, Eesti, 25—27%	"	3.45
Kaalisool, 40%	"	9.8
Tšililalpeeter	"	14.—
Lubisalpeeter	"	12.25
Lubiammoonsalpeeter	"	13.75
Leunasalpeeter	"	—
Vävelhappu ammonium	"	12.—
Nitrofoska	"	21.—
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.30
Tsement, Portland, Kunda,		
pütt 170 kg. fr. Tallinn	tünn	7.90—8.50
Kriit, toores	100 kg.	5.15—6.50
" pestud	"	5.50—6.50
Kivitorv	"	—
Lubi	"	3.50
Kips, tükkides, franko vagun		
Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	21.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk.	45.00—50.00
Sillikaat I s., fr. vabrik	"	39.00—40.00
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	"	130.00
Nahk, talle, Eesti	1 kg.	2.20—2.40
" " Ameerika, I s.	"	2.50—2.65
" " " II s.	"	2.20—2.40

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest
ingl. pensi (d) loko 5.33, mai 4.98, juuli 4.99,
okt. 5.02, det. 5.07.

Peekonsigade nädalahinn. Tall. 27. III — 3 IV 1932.		
Peekonsigade tapakaalud I sort II sort III/IV sort		
60—72 kg	0.36	0.32 makstakse
55—59,5 " }	—	siseturu
72,5—75 " }	—	hinnad
50—54,5 " }	—	
75,5—80 " }	—	

Juuremaks fondist iga I ja II sordi peekonse eest
tapakaaluga 60—72 kg. 10 kr.

Lina — Jääklausel Prahid:

Tallinn — Stettin	1000 kg.	Rmk. 15.—18.
" — Ghent	1016 kg.	sh 18/—
" — Dundee	"	" 32/6
" — Belfast	"	" 47/—

Puumaterjaalid — Jääklausel Standard

Tallinn — London	"	sh 40/—
" — Hull	"	" 42/6
" — Manchester	"	" 47/6
" — Grangemouth	"	" 32/6
" — Belfast	"	" 50/—
" — Dundee	"	" 35/—
" — Antwerpen	"	" 30/—
" — Ghent	"	" 30/—
" — Rotterdam	"	hfl. 17/—
" — Amsterdam	"	" 18/50

Segakaup — Jääklausel

Tallinn — Stettin	1000 kg.	Rmk. 18.—
" — London	1016 kg.	sh 17.—40/—
" — Stockholm	1000 kg.	rkr. 10.—30.—
" — Stettin	või tünn	Rmk. 1.50
" — London	"	sh 2/6

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		21. III 1932	22. III 1932	23. III 1932	24. III 1932	26. III 1932	30. III 1932
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O.	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280
	M.	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 naelsterl.	O.	13.50	13.50	13.50	13.50	13.70	13.95
	M.	13.80	13.80	13.80	13.80	14.—	14.25
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
100 s. riigim.	O.	88.05	87.95	88.05	88.20	88.10	88.10
	M.	90.05	89.95	90.05	90.20	90.10	90.10
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
100 soome m.	O.	6.25	6.25	6.25	6.25	6.30	6.50
	M.	6.45	6.45	6.45	6.45	6.50	6.70
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 rootsi kr.	O.	74.—	73.75	72.50	72.50	73.75	74.75
	M.	76.50	76.25	75.—	75.—	76.52	77.25
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 daani kr.	O.	74.25	74.50	74.25	74.25	75.25	77.25
	M.	76.75	77.—	76.75	76.75	77.75	79.75
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 norra kr.	O.	72.25	72.25	74.25	71.75	72.75	74.25
	M.	74.75	74.75	74.25	74.25	75.25	76.75
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100 prants fr.	O.	14.65	14.60	14.60	14.60	14.60	14.70
	M.	14.95	14.90	14.90	14.90	14.90	15.—
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 floriini	O.	150.—	149.75	150.—	150.—	150.—	150.50
	M.	153.—	152.75	153.—	153.—	153.—	153.50
Riig	T.	—	—	—	—	—	—
100 latti	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100 helv. fr.	O.	72.—	71.80	71.90	71.90	72.—	72.30
	M.	73.50	73.30	73.40	73.40	73.50	73.80
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
100 belgat	O.	52.05	51.80	51.95	51.90	51.95	52.05
	M.	53.45	53.20	53.35	53.30	53.35	53.45
Milaano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liirat	O.	19.25	19.25	19.30	19.30	19.30	19.35
	M.	19.90	19.90	19.95	19.95	19.95	20.—
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 tšehh. kr.	O.	11.10	11.10	11.05	11.05	11.05	10.95
	M.	11.45	11.45	11.40	11.40	11.40	11.35
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 austr. sh.	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pengot	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
Varssav	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	41.50	41.75	41.75	41.75	42.—	41.75
	M.	43.—	43.25	43.25	43.25	43.50	43.25
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla (tšekk)	O.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
	M.	—	—	—	—	—	—
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guldnaat	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—